Seat No. : ____________

MI-102

May-2023

B.Ed., Sem.-II

B-111 : Accountancy

Time : 2:30 Hours] **[Max. Marks : 70**

1. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર આપો : **14**

(1) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિની વ્યાખ્યા જણાવી, તેના લાભ સમજાવો. પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિના અસરકારક ઉપયોગમાં શિક્ષકની ભૂમિકા જણાવો.

(2) એકમ પાઠ આયોજન અને છૂટાપાઠ આયોજન વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.

અથવા

(1) જૂથચર્ચા પદ્ધતિનો અર્થ જણાવી, તેના લાભ અને મર્યાદાની ચર્ચા કરો.

(2) અધ્યાપનના સૂત્રો એટલે શું ? અધ્યાપનના સૂત્રોનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.

2. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર આપો : **14**

(1) પ્રાયોગિક પરીક્ષા અને લેખિત પરીક્ષાનો અર્થ સમજાવી, તેના ફાયદા અને મર્યાદાની ચર્ચા કરો.

(2) માપન્ અને મૂલ્યાંકન વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.

અથવા

(1) ક્રમ માપદંડનો અર્થ જણાવી, તેના પ્રકારોની ઉદાહરણ સાથે ચર્ચા કરો.

(2) બ્લૂપ્રિન્ટનો અર્થ જણાવી, ધોરણ-11ના કોઈ એક એકમ માટે 25 ગુણની બ્લૂપ્રિન્ટ તૈયાર કરો.

3. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર આપો : **14**

(1) અભ્યાસક્રમનો અર્થ આપી, અભ્યાસક્રમ રચનાના સોપાનો સમજાવો.

(2) પ્રશ્નોત્તરી પ્રયુક્તિનો અર્થ જણાવી તેના લાભાલાભ ચર્ચો અને આ પ્રયુક્તિના ઉપયોગ સમયે શિક્ષકની ભૂમિકા જણાવો.

અથવા

(1) પાઠ્યક્રમનો અર્થ જણાવી, પાઠ્યક્રમ અને અભ્યાસક્રમ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.

(2) ક્ષેત્રીય કાર્ય અને સર્વેક્ષણ પ્રયુક્તિનો અર્થ જણાવી તેના લાભ અને મર્યાદા વિશે ચર્ચા કરો.

@geniusguruji

4. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર આપો : 14

(1) તા. 1-8-2022ના રોજ દિનેશે ₹ 30,000નો માલ હરપાલને શાખ પર વેચ્યો. તા. 3-8-22ના રોજ દિનેશે હરપાલ પર બે માસની મુદતની હૂંડી લખી, જે હરપાલે સ્વીકારી પરત કરી. તા. 6-8-22ના રોજ દિનેશે આ હૂંડી બૅંકમાં વાર્ષિક 10%ના દરે વટાવી. પાકતી તારીખે હરપાલ નાણાં ચૂકવી શક્યો નહિ. બૅંકે નકરામણી ખર્ચ સાથેની કુલ રકમ ₹ 30,250 દિનેશ ખાતે ઉધાર્યા. દિનેશ અને હરપાલના ચોપડે જરૂરી આમનોંધ લખો.

(2) નાણાંકીય વિશ્લેષણનો અર્થ જણાવી, નાણાંકીય વિશ્લેષણના પ્રકાર સમજાવો. નાણાંકીય વિશ્લેષણના હેતુઓ જણાવો.

અથવા

(1) નીચેના વ્યવહારો પરથી શ્રી બી.કે. સ્ટોર્સના ચોપડે ખરીદનોંધ, વેચાણનોંધ, ખરીદપરત નોંધ અને વેચાણ પરત નોંધ તૈયાર કરો : 7

2022 નવે.

1. વિધિ પાસેથી ₹ 30,000નો માલ ખરીદ્યો. 10% વેપારી વટાવ બિલ નં. 120.

4. પ્રતીક્ષા પાસેથી ₹ 12,000નો માલ 10% રોકડ વટાવે ખરીદ્યો. શાખ 1 માસ બિલ નં. 130.

6. દિનેશને ₹ 15,000નો માલ 5% વેપારી વટાવે વેચ્યો. રોકડ વટાવ 3% બિલ નં. 350.

11. ₹ 10,000નો માલ ખરીદ્યો. કેશમેમો નં. 58.

15. દિનેશે ₹ 3,000નો માલ પરત કર્યો, જેની સામે જમાચિઠ્ઠી નં. 20 મોકલી આપી.

17. પ્રતીક્ષાને 40% માલ પરત કર્યો અને ઉધારચિઠ્ઠી નં. 17 મોકલી આપી.

19. શ્રી જશોદા [illegible] માર્ટમાંથી ₹ 7,000નું ફર્નિચર ખરીદ્યુ.

20. પૂજા [illegible],000નો માલ ખરીદ્યો. અડધા નાણાં તરત જ ચૂકવી દીધાં.

21. પૂજા પા[illegible] ખરીદેલ બધો જ માલ નિષ્ઠાને ₹ 1,08,000માં વેચી દીધો. શાખ 1 માસ વેપારી વટાવ 10%, બિલ નં. 360.

23. નિષ્ઠા પાસેથી અડધો માલ પરત આવ્યો, જે માલ પૂજાને મોકલી આપવામાં આવ્યો.

24. ત્યાગરાજે ₹ 30,000નો માલ 10% વેપારી વટાવે મોકલી આપવાનો ઓર્ડર આપ્યો.

25. ત્યાગરાજને આર્ડર પ્રમાણે માલ મોકલી આપ્યો. મજૂરીના ₹ 500 ઉમેર્યા. બિલ નં. 365.

26. રોકડ ખરીદી ₹ 16,000 અને રોકડ વેચાણ ₹ 20,000.

27. ભાવનાને ₹ 10,000નો માલ ઓક્ટોબરમાં ખરીદેલ તે પરત કર્યો અને ઉધારચિઠ્ઠી નં. 20 મોકલી આપી.

30. ત્યાગરાજે અડધો માલ પરત કર્યો અને પ્રમાણસર મજૂરીની રકમ મજરે આપવામાં આવી.

@geniusguruji

(2) પ્રથમ અને દીત્યા એક પેઢીના ભાગીદારો છે. તા. 31-3-2022ના રોજ તેમની પેઢીનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ હતું : **7**

પાકું સરવૈયું

મૂડી-દેવાં			રકમ (₹)	મિલકત-લેણાં	રકમ (₹)
મૂડી ખાતાં :				પાઘડી	8,400
	પ્રથમ	76,000		જમીન-મકાન	40,000
	દીત્યા	48,400	1,24,400	યંત્રો	32,000
કામદાર વળતર ભંડોળ			4,800	રોકાણો	20,000
રોકાણ વધઘટ ભંડોળ			1,600	દેવાદારો	25,200
પ્રોવિડંટ ફંડ			6,400	સ્ટૉક	14,400
ઘાલખાધ અનામત			8,000	રોકડ	16,000
લેણદારો			12,000	જાહેરાત ઝુંબેશ ખર્ચ	3,200
દેવીહૂંડી			6,000	નફા-નુકસાન ખાતું	4,000
			1,63,200		**1,63,200**

તા. 1-4-2022થી તેઓએ હર્ષને નવા ભાગીદાર તરીકે દાખલ કર્યો, પ્રવેશની શરતો નીચે મુજબ હતી :

(1) હર્ષ મૂડી તરીકે ₹ 80,000 અને તેના ભાગની પાઘડી પૈકી ₹ 7,200 રોકડા લાવશે.

(2) નવું નફા-નુકસાનનું પ્રમાણ 4:3:3 નક્કી કરવામાં આવ્યું.

(3) પાઘડીનું મૂલ્યાંકન ₹ 40,000 કરવામાં આવ્યું.

(4) કામદાર વળતરનો દાવો ₹ 3,200 મંજૂર કર્યો.

(5) રોકાણો ₹ 19,200માં દીત્યા લઈ જશે.

(6) રોકાણો પર મળવાનું બાકી વ્યાજ ₹ 2,400 નોંધેલ નથી.

(7) લેણદારોએ લખેલી દેવીહૂંડી ₹ 2,000 સ્વીકારેલ જે ચોપડે નોંધેલ નથી.

(8) જમીન-મકાનની ચોપડે કિંમત તેની બજારકિંમત કરતાં 20% ઓછી છે.

(9) ચૂકવેલ વીમા-પ્રીમિયમમાં ₹ 4,800 આવતા વર્ષના છે.

જરૂરી ખાતાં અને પ્રવેશ બાદનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

@geniusguruji

5. નીચે આપેલા કુલ 12 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 7 પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો :

(1) નામનાં મૂળતત્ત્વના સંદર્ભ પુસ્તકોના કોઈપણ બે નામ જણાવો.

(2) જૂથચર્ચા પદ્ધતિના બે લાભ જણાવો.

(3) 'સરળથી કઠિન તરફ જવું' આ અધ્યાપન સૂત્રનું એક ઉદાહરણ આપો.

(4) મૂલ્યાંકનના બે હેતુઓ જણાવો.

(5) ક્રમ માપદંડની કોઈપણ બે લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.

(6) મૌખિક પરીક્ષાના કોઈપણ બે ફાયદા જણાવો.

(7) સર્વેક્ષણ એટલે શું ? સર્વેક્ષણનું એક ઉદાહરણ આપો.

(8) ક્ષેત્ર કાર્યના મહત્વના કોઈપણ બે મુદ્દા જણાવો.

(9) ઇંટર્નશિપ કાર્યક્રમ દરમિયાન તાલીમાર્થીએ કરવાની કોઈ ચાર શાળાકીય પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.

(10) પેટા ના કોઈપણ બે ફાયદા જણાવો.

(11) નવા ભાગીદારના પ્રવેશથી ઉદભવતી બે અસરો જણાવો.

(12) હૂંડીના અને વચન ચિઠ્ઠીના તફાવતના કોઈ બે મુદ્દા જણાવો.

@geniusguruji

Seat No. : ____________

MI-102

May-2023

B.Ed., Sem.-II

B-111 : Accountancy

Time : 2:30 Hours] **[Max. Marks : 70**

1. Answer the following questions in detail : **14**

(1) Define project method, explain its advantages. State the role of teacher in effective use of project method.

(2) Explain the difference between unit lesson planning and (stray) lesson planning.

OR

(1) Define group discussion method, discuss its advantages and limitations.

(2) What is maxim of teaching ? Explain the importance of maxim of teaching.

2. Answer the following questions in detail : **14**

(1) Explain the meaning of practical test and written test, discuss their advantages and limitations.

(2) Explain the difference between measurement and evaluation.

OR

(1) Explain the meaning of rating scale and discuss its types with examples.

(2) Explain the meaning of blueprint and prepare a blueprint of 25 marks for any one unit of std-11.

3. Answer the following questions in detail : **14**

(1) Define curriculum, explain the steps of curriculum design.

(2) Explain the meaning of the questionnaire technique and its advantages and limitations. Discuss the role of the teacher while using this technique.

OR

(1) Explain the meaning of syllabus and explain the difference between syllabus and curriculum.

(2) Explain the meaning of field work and survey technique and discuss its advantages and limitations.

@geniusguruji

4. Answer the following questions in detail :

(1) On 1-8-2022 Dinesh sold goods of ₹ 30,000 to Harpal on credit. On 3-8-22, Dinesh drew two months bill on Harpal, which Harpal accepted and returned. On 6-8-22, Dinesh discounted this bill with the bank at 10% p.a. Harpal could not pay the money on the maturity date. The bank debited an amount of ₹ 30,250 to Dinesh's account along with noting charges. Pass necessary journal entries in the books of Dinesh and Harpal.

(2) State the meaning of financial analysis and explain the types of financial analysis. State the objectives of financial analysis.

OR

(1) Prepare purchase book, sales book, purchase return book and sales return book in the book of B.K. Stores from the following, transactions : 7

2022 Nov.,

1. Purchase goods of ₹ 30,000 from Vidhi at 10% trade discount Bill no. 120.
4. Purchased Goods of ₹ 12,000 from Pratiksha at 10% cash discount. Credit period 1 month. Bill no. 130.
6. Sold goods of ₹ 15,000 to Dinesh at 5% trade discount and 3% cash discount under bill no. 350.
11. Purchase goods of ₹ 10,000. Cash memo no. 58.
15. Dinesh returned goods of ₹ 3,000. Credit note no. 20 sent.
17. 40% goods return to Pratiksha and debit note no. 17 sent.
19. Purchased furniture of ₹ 7,000 from Shri Jashoda furniture mart.
20. Purchased goods of ₹ 90,000 from Pooja. Half of the amount paid immediately.
21. All the goods purchased from Pooja sold to Nishtha for ₹ 1,08,000. Credit period 1 month. Trade discount 10%, bill no. 360.
23. Nishtha returned half of goods which was sent to Pooja.
24. Tyagraj placed an order for ₹ 30,000 at 10% trade discount for supply of goods.
25. Goods sent to Tyagraj as per order, ₹ 500 added for carriage under bill no. 365.
26. Cash purchase ₹ 16,000 and cash sales ₹ 20,000.
27. Return goods to Bhavna of ₹ 10,000 which was purchased in October and sent debit note no. 20.
30. Tyagraj return half of the goods and proportionate amount of carriage was given credit.

@geniusguruji

(2) Pratham and Ditya are partners in a firm. The balance sheet of the firm as on 31-3-2022 was as under : **7**

Balance sheet

LIABILITIES	AMOUNT (₹)	ASSESTS	AMOUNT (₹)
Capital account :		Goodwill	8,400
Pratham 76,000		Land-building	40,000
Ditya 48,400	1,24,400	Machinery	32,000
Workmen compensation fund	4,800	Investment	20,000
Investment fluctuation fund	1,600	Debtors	25,200
Provident fund	6,400	Stock	14,400
Bad debt reserve	8,000	Cash	16,000
Creditors	12,000	Advertisement campaign expenditure	3,200
Bills payable	6,000	Profit-loss A/c	4,000
	1,63,200		**1,63,200**

They admitted Harsh as a new partner as on 1-4-2022 on the following conditions :

(1) Harsh will bring ₹ 80,000 as his capital and ₹ 7,200 as his share of goodwill in cash.

(2) New profit and loss sharing ratio will be 4:3:3.

(3) Goodwill is to be valued at ₹ 40,000.

(4) The claim of workmen compensation is accepted at ₹ 3,200.

(5) Ditya will take over investments at ₹ 19,200.

(6) Accrued interest on investments ₹ 2,400 is not recorded.

(7) Accepted bills payable of ₹ 2,000 which was drawn by creditors is not recorded.

(8) Book value of land-building is 20% less than its market value.

(9) Out of insurance premium paid, ₹ 4,800 is for next year.

Prepare necessary accounts and balance sheet after admission.

@geniusguruji

5. Answer any **SEVEN** questions of the following **12** questions :

(1) Write any two names of the Accountancy reference books.

(2) State two advantages of group discussion method.

(3) Give an example of maxim 'going from easy to hard'.

(4) State two objectives of Evaluation.

(5) State any two characteristics of Rating scale.

(6) State any two advantages of oral examination.

(7) What is survey? Give an example of a survey.

(8) State any two important points of field work.

(9) Mention any four school activities to be done by the trainee during the internship program.

(10) State any two advantages of subsidiary books.

(11) State two effects arising from the admission of a new partner.

(12) State any two points of difference between bills of exchange and promissory note.

@geniusguruji